

Політична освіта державного службовця

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Адміністративний менеджмент
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити / 120 годин: лекції 18 год., практичні заняття 36 год., самостійна робота 66 год.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік / модульна контрольна робота
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: професор кафедри теорії та практики управління, доктор наук з державного управління, професор Ткачова Наталія Миколаївна Практичні / Семінарські: професор кафедри теорії та практики управління, доктор наук з державного управління, професор Ткачова Наталія Миколаївна
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс Google classroom надається на першому занятті. Join Zoom Meeting: https://us04web.zoom.us/j/3488458486?pwd=OGFMUXQveUU5UFBtNjYyaIV0eVJTQT09 Meeting ID: 348 845 8486. Passcode: 1LJwvM

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

В межах цієї дисципліни будуть вивчатися ключові аспекти політичної культури та політичної освіти публічних службовців: від концептуальних засад демократії до впровадження сучасних практик у діяльність органів державної влади, функції, повноваження і обов'язки державних органів управління і органів місцевого самоврядування України та інформаційно-комунікативний супровід діяльності органів державної влади. Комунікації в органах державної влади

В умовах сучасних суспільних перетворень та трансформацій студенту цікаво буде дізнатися основні питання щодо формування засад політичної культури, освіченості у правовому, суспільному та політичному полі, здобути навички компетентно діяти в демократичному суспільстві, що постійно оновлюється та розвивається.

Будуть розглянуті конкретні ситуації взаємодії з громадськістю та комунікації в органах державної влади, механізми та інструменти комунікативного забезпечення діяльності органів державної влади, методи інформаційно-комунікативного супроводу реформ в Україні, побудова ефективних комунікацій під час кризових ситуацій.

Здобувач зможе застосовувати набуті знання у вирішенні практичних ситуацій та надати відповіді на конкретні запитання, які виникають у житті кожної людини, зменшуючи ризики політичного маніпулювання собою.

Чітко визначатиме, як громадяни беруть участь у державному управлінні через механізми публічного управління та адміністрування і як політичні інститути впливають на регулювання численних життєвих ситуацій громадян.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів об'єктивного уявлення про характерні риси і ключові аспекти політичної культури та політичної освіти публічних службовців: від концептуальних засад демократії до впровадження сучасних практик у діяльність органів державної влади

Предмет навчальної дисципліни: політична культура та політична освіта публічних службовців.

Програмні результати навчання, які здобувачі вищої освіти можуть посилити:

- ✓ Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
- ✓ Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
- ✓ Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
- ✓ Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
- ✓ Знати принципи та інструменти реалізації соціальної політики у контексті
- ✓ забезпечення сталого розвитку суспільства.

Загальні компетентності, які здобувачі вищої освіти можуть розвинути:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності (ФК), які здобувачі вищої освіти можуть поглибити:

- Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
- Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально - етичних норм поведінки.
- Здатність до ідентифікації, оцінювання та управління реальними та потенційними ризиками та загрозами безпеки життєдіяльності людини, держави і суспільства
- Здатність до розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління та адміністрування.
- Здатність до порівняння та оцінювання вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічної влади
- Здатність розробляти механізми протистояння соціальним ризикам та балансувати інтереси різних соціальних груп.
- Здатність розробляти соціальні проекти та плани розвитку адміністративних структур відповідно до міжнародних стандартів

Завданням навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо узагальнення інформації про правову державу та сформує чітке уявлення про:

- демократичні цінності,
- політичну культуру,
- громадянське суспільство,
- систему органів державної влади,
- етику поведінки державних службовців,
- способи ефективної взаємодії з громадськістю,
- комунікацію,
- прийоми командоутворення та розвиток лідерських навичок.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: публічного управління та адміністрування, менеджменту, юридичних, тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки бакалавра дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами: «Основи публічного управління та адміністративної діяльності», «Публічна служба», «Організація та управління діяльністю адміністративних органів», «Державний маркетинг», «Соціальна політика та сталий розвиток».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни «Політична освіта державного службовця».

Сутність поняття політичної культури. Компоненти та функції політичної культури. Політична культура суспільства і особистості. Формування та розвиток політичної культури в українському суспільстві. Поняття і функції політичної освіти. Політична освіта державних службовців.

Тема 2. Демократичні цінності як основа розбудови політичної освіти

Осовні принципи і засади демократичної моделі управління. Система демократичних цінностей в Конституції України. Е-демократія. Український досвід впровадження е-демократії

Тема 3. Політична система: структура, функції та типи політичної системи

Поняття, структура та функції політичної системи. Типи політичних систем. Політичні зміни.

Тема 4. Політична система України. Верховна Рада - парламент України

Верховна Рада - парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України. Компетенція та акти Верховної Ради України. Статус народного депутата України. Президент України. Кабінет Міністрів України. Органи місцевого самоврядування та децентралізація влади. Система правосуддя.

Тема 5. Політичні партії та партійні системи

Поняття, роль та основні функції політичних партій. Типологія політичних партій та партійних систем. Політичні партії в Україні. Розвиток партійної системи України.

Тема 6. Права та обов'язки громадян і державних службовців

Міжнародні стандарти прав людини. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Права та обов'язки державного службовця

Тема 7. Основи гендерної політики в системі державного управління

Гендерні стереотипи як джерело гендерної дискримінації та сексизму. Принципи гендерної політики в системі державного управління. Світові тенденції гендеризації і пріоритети гендерної політики

Тема 8. Сприяння розвитку громадянського суспільства взаємодія з громадськістю в органах державної влади

Сприяння розвитку громадянського суспільства. Планування та проведення консультацій з громадськістю. Діяльність консультативно - дорадчих органів. Реалізація міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

Тема 9. Інформаційно-комунікативний супровід діяльності органів державної влади

Інструменти комунікативного забезпечення діяльності органів державної влади. Форми взаємодії органів влади із засобами масової інформації. Побудова комунікацій під час кризових ситуацій

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254 к/ 96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів : наказ Міністерства соціальної політики України від 7 лют. 2020 р. № 86. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5674.html?PrintVersion>
3. Закон України № 2866-IV від 08.09.2005 «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>.
4. Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека”. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_669#Text
6. Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>
5. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки URL: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/spriyannya-rozvitku-gromadyanskogo-suspilstva/natsionalna-stratehiia-spriyannia-rozvytku-hromadianskoho-suspilstva-v-ukraini-na-2021-2026-roky>
6. Політична освіта публічних службовців в Україні /за заг. Ред. Н. Алюшиної.- К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. 2020.- 199с. URL: [knuga-politychna-osvita-publichnyh-sluzhbovciv-v-ukraini.pdf](#)
7. Політична освіта державного службовця: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програми «Адміністративний менеджмент», «Електронне урядування» спец. 281 Публічне управління та адміністрування, «Право» спец. 081 Право, «Врегулювання конфліктів та медіація» спец. 054 Соціологія / КПП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Н. М. Ткачова, Є. О. Архипова. – Електронні текстові дані (1 файл: 397 Кбайт). – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 193 с. – Назва з екрана. URI <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66919>
8. Ткачова Н.М., Біленко М. Діяльність політичних партій як фактор розвитку і єдності громадянського суспільства в умовах військової агресії // Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія : І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 3. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 155 с. –с.102-105.

Додаткова література:

1. Концепція політичної освіти в Україні. Інститут громадянської освіти Національного університету «Києво-Могилянська академія»; Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні URL: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=c4357339-d4ff-ae7-2ca0-ea9617ff419d&groupId=252038
2. Що таке „громадянська” і що таке „політична” освіта? / І. Іванов // Політичний менеджмент. - 2003. - № 2. - С. 41-49.
3. Ткачова Н. М., Балаба О. Є, Роль інформації в публічному управлінні. Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кошице, 21-23 лютого 2017 р.). – Кошице, 2017.
4. Ткачова Н. М, Дегтярьов Д. М, Використання інформаційних технологій в публічному управлінні. Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому

глобалізованому просторі : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кошице, 21-23 лютого 2017 р.). – Кошице, 2017.

5. Ткачова Н.М., Біленко М. Діяльність політичних партій як фактор розвитку і єдності громадянського суспільства в умовах військової агресії // Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія : І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 3. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 155 с.-С. 102-105.

6. Ткачова Н.М. Нормативно-правове регулювання громадських слухань як форми взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства/ Н.М.Ткачова , А.В. Ключник // Публічне управління і адміністрування в Україні, 2021. № 22. -с.40-45

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання

- словесні: лекція, пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних і практичних питань; коментування, дискусія
- наочні: ілюстрування; демонстрування - показ слайдів, мультимедійних презентацій, навчальних фільмів, відеороликів, технологій дистанційного навчання
- робота з навчально- методичною літературою: аналітичний, порівняння, узагальнення, виокремлення основного.
- методи формування пізнавальних інтересів: моделювання ситуації навчальні дискусії;
- методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета), оперативний контроль;
- використання можливостей сервісу Google Classroom та ZOOM

Форми організації навчання :

- індивідуальна і групова робота;
- лекції (вступна, тематична, оглядова
- семінари;
- практичні заняття, самостійна робота студентів;
- проходження он-лайн курсів з дотичною до дисципліни або теми проблематикою.

Необхідні знання та навички для вивчення навчальної дисципліни

- Українська мова.
- Іноземна мова
- Використання текстового редактора.
- Використання редактора для створення презентацій.

Семінарські заняття, питання до обговорення:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет, мета, завдання навчальної дисципліни «Політична освіта державного службовця».

Питання до обговорення

1. Визначте сутність поняття політичної культури в демократичному суспільстві. Політична культура у широкому і вузькому сенсі.
2. Надайте визначення і розкрийте зміст компонентів політичної культури.
3. Визначте функції політичної культури.
4. Надайте визначення і розкрийте зміст елементів політичної культури
5. Визначте особливості політичної культури суспільства, соціальних груп і окремої особистості
6. Визначте основні етапи формування та розвитку політичної культури в українському суспільстві.
7. Розкрийте зміст мети політичної освіти і надайте визначення її компонентів

8. Визначте принципи державної служби

Тема 2. Демократичні цінності як основа розбудови політичної освіти

Питання до обговорення

1. Надайте визначення і розкрийте зміст основних принципів і засад демократичної моделі управління.
2. Надайте визначення і розкрийте зміст система демократичних цінностей, які закріплені в Конституції України.
3. Визначте переваги Е-демократії як форми реалізації демократичних процедур.
4. Надайте визначення і розкрийте зміст принципів і понять Е-демократії
5. Розгляньте практики українського досвіду впровадження е- демократії

Тема 3. Політична система: структура, функції та типи політичної системи

Питання до обговорення

1. Надайте визначення і розкрийте зміст поняття, структури та функцій політичної системи.
2. Надайте класифікацію типів політичних системі визначте їх характерні риси.
3. Визначте роль впливу політичних змін на можливості адаптації політичних систем
4. Надайте основні характеристики різних типів політичних змін

Тема 4. Політична система України.

Питання до обговорення

1. Визначте роль і повноваження Верховної Ради України.
2. Визначте основні повноваження Президента України.
3. Визначте основні напрями діяльності Офісу Президента України
4. Визначте основні завдання і повноваження Кабінету Міністрів України.
5. Міністерства України як система центральних органів виконавчої влади і їх повноваження і завдання
6. Органи місцевого самоврядування та децентралізація влади.
7. Реформа місцевого самоврядування. Децентралізація
8. Система правосуддя як самостійна і незалежна гілка влади. Судова реформа

Тема 5. Політичні партії та партійні системи

Питання до обговорення

1. Визначте поняття, роль та основні функції політичних партій.
2. Дослідіть типологію політичних та партійних систем.
3. Проаналізуйте існуючу нормативно-правову базу діяльності політичних партій в Україні.
4. Виборчий кодекс України як важливий крок для демократичного прогресу
5. Розвиток партійної системи України.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Права та обов'язки громадян і державних службовців

Питання до обговорення

1. Міжнародні стандарти прав людини.
2. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
3. Права та обов'язки державного службовця

4. Проаналізуйте міжнародно - правові стандарти у галузі прав людини.
5. Визначте конституційні принципи, що визначають правове положення людини і громадянина
6. Визначте основні конституційні права і обов'язки людини і громадянина.
7. Визначте права та обов'язки державного службовця згідно з основними положеннями Закону України «Про державну службу»

Тема 7. Основи гендерної політики в системі державного управління

Питання до обговорення

1. Гендерні стереотипи як джерело гендерної дискримінації та сексизму.
2. Принципи гендерної політики в системі державного управління.
3. Світові тенденції гендеризації і пріоритети гендерної політики
4. Гендерні стереотипи як джерело гендерної дискримінації та сексизму
5. Стереотипи, що стосуються змісту праці чоловіків і жінок
6. Емансипація жінок. Три «Хвилі фемінізму»
7. Основні положення політичної теорії фемінізму
8. Концепція гендерного мейнстрімінга в документах ООН і Ради Європи
9. Юридичні інструменти забезпечення гендерної рівності в Україні
10. У чому полягає сутність гендерної політики в Україні?
11. Які виміри лежать в основі напрямів розвитку державної гендерної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства?
12. Яким вимогам, на Вашу думку, має відповідати процес установалення й обґрунтування принципів гендерної політики в системі державного управління?
13. На чому ґрунтується гендерний підхід у підготовці й підвищенні кваліфікації керівних кадрів у системі державного управління? Партнерство і гендерна рівність як основа демократії.

Тема 8. Сприяння розвитку громадянського суспільства взаємодія з громадськістю в органах державної влади

Питання до обговорення

1. Сприяння розвитку громадянського суспільства.
2. Планування та проведення консультацій з громадськістю.
3. Діяльність консультативно - дорадчих органів.
4. Реалізація міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».
5. Визначте основні положення Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні
6. Визначте основні положення Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики.
7. Планування та проведення консультацій з громадськістю. Вивчення громадської думки
8. Роз'яснювальна робота та висвітлення діяльності. Визначте основні форми підготовки та оприлюднення інформації
9. Розгляньте основні інструменти взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю
10. Діяльність консультативно - дорадчих органів. Мета їх діяльності. Визначте основні завдання, права громадської ради.
11. Проведення громадських експертиз діяльності органу виконавчої влади. Визначте основні етапи проведення громадської експертизи

Тема 9. Інформаційно-комунікативний супровід діяльності органів державної влади

Питання до обговорення

1. Інструменти комунікативного забезпечення діяльності органів державної влади.
2. Форми взаємодії органів влади із засобами масової інформації.
3. Побудова комунікацій під час кризових ситуацій
4. Визначте мету і основні функції державних комунікацій
5. Визначте механізми та інструменти комунікативного забезпечення діяльності органів державної влади.
6. Інформаційно-комунікативний супровід реформ.
7. Кризові ситуації. Побудова комунікацій під час кризових ситуацій
8. Етапи розвитку і класифікація кризових ситуацій
9. Нормативно-правове регулювання кризових комунікацій в Україні

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача проходить у формі підготовки до аудиторних занять (занять з використанням технологій дистанційного навчання), підготовки тез доповідей та презентацій до них, підготовка і виконання модульної контрольної роботи підготовки наукової доповіді.

Доповідь має бути присвячена актуальним теоретичним, методологічним, практичним проблемам аналізу сучасного стану, проблемам державного управління в політичній сфері. Мета підготовки доповіді – виявити ступінь підготовки здобувачів до вміння використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

Оформляти доповідь необхідно відповідно до вимог, що висуваються до такого роду наукових робіт.

Титульний аркуш. Титульний аркуш повинен мати такий зміст: назва університету; назва факультету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема; прізвище та ім'я студента, курс, номер академічної групи, науковий керівник, рік.

За титульним аркушем слідує ПЛАН (3-4 пункти, крім вступу, висновків і списку літератури).

У ВСТУПІ необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її теоретичну значимість, визначити мету та основні завдання, практичну значимість даної реферативної роботи.

В ОСНОВНІЙ ЧАСТИНІ розкривається зміст теми, вирішуються поставлені в доповіді завдання.

Усі поставлені у вступі завдання повинні бути проаналізовані. В кінці кожного параграфу або розділу, який розкриває зміст пункту плану, необхідно зробити короткі висновки і логічний перехід до наступного пункту. Параграф або розділ повинен бути не менше 5 сторінок

У тексті мають бути посилання на наукові роботи, наведені в списку літератури. Посилання оформляється наступним чином: в квадратних дужках вказується номер джерела в списку літератури та сторінка, звідки взята цитата, наприклад: [3; с.78]. Для електронних видань в квадратних дужках вказується тільки номер джерела в списку літератури. Якщо інформація взята з мережі інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в інтернет.

ВИСНОВКИ повинні містити відповіді на сформульовані у вступі завдання.

Список використаних джерел подається в кінці роботи після заголовка: Список використаних джерел. Список джерел оформляється відповідно до стандарту.

Обсяг доповіді – до 20 сторінок друкованого тексту.

Наукову доповідь необхідно підготувати і здати викладачу не пізніше 14 тижня.

Після підготовки доповіді здобувач має її оприлюднити і обговорити.

Теми наукової доповіді

1. Політична особистість у поглядах Е. Фромма, Д. Рісмана, Р. Мертона, Г. Лассуела.

2. Місце людини "homo ludens" і людини "homo creativity" в системі відносин «людина — влада»
3. Проблема політичної культури в історії політичної думки.
4. Політологічний аналіз концепції політичної культури Г. Алмонда.
5. Поведінкові стереотипи в політичній культурі населення України.
6. Ціннісні орієнтації як складова політичної культури.
7. Ідеологічні орієнтації українського суспільства.
8. Політична культура українського суспільства: традиції та інновації.
9. Позиція заперечення ролі моралі в політиці (Н. Макіавеллі, Г. Моска, А. Бентлі)
10. Ідея домінування морально-етичних принципів над політичними (Платон, Арістотель, Е. Фромм, Дж. Хакслі).
11. «Діалогова етика» та культура політичної боротьби
12. Проблема політичної та правової освіти людини і громадянина та умови її ефективності.
13. Культура електоральної поведінки.
14. Основні форми та види політичної участі. Лояльність, апатія, негативізм як форми політичної участі, їх специфіка.
15. Концепція політичної культури Л. Пая. Л. Дитмера.
16. Сутність психологічного підходу до визначення політичної культури.
17. Символічний підхід до визначення політичної культури.
18. Поняття і функції політичних символів. Сутність політичного міфу. Види політичних міфів, їх ознаки.
19. Політична культура і політичні комунікації.
20. Проблема співвідношення професіоналізму і моральності політичних лідерів.
21. Ліберально-демократичний та тоталітарно-авторитарний типи політичної культури.
22. Ринкова та бюрократична політична культура.
23. Тип політичної культури в сучасному українському суспільстві.
24. Внутрішньополітичне життя як фактор формування політичної культури.
25. Особливості української ментальності, її вплив на політичну культуру нації.
26. Поняття політичного стереотипу і його вплив на політичну культуру.
27. Політичний досвід і політичні дії як компоненти політичної культури.
28. Справедливість як суспільний ідеал і цінність політичної культури.
29. Демократія як цінність політичної культури.
30. Ідеали свободи та рівності в політичній культурі.
31. Віра як атрибут політики і політичної культури.
32. Політичні орієнтації громадян сучасної України.
33. Субкультура лідерів та еліт, її значення для суспільства.
34. Особливості політичної культури сучасної молоді.
35. Проблеми формування нового типу політичної культури українського суспільства.
36. Шляхи формування демократичної політичної культури у сучасній Україні.
37. Роль предметних політичних символів у формуванні політичної культури.
38. Ідеологія як стрижень політичної культури.
39. Проблеми надмірної ідеологізації суспільства та ідеологічної безпорадності.
40. Сутність, принципи, функції та засоби політичної пропаганди.
41. «Діалогова етика» і культура політичної боротьби.
42. Правова і політична субкультури: основи співіснування.
43. Політичні субкультури у сучасному українському суспільстві.
44. Культура електоральної поведінки.
45. Політична та правова освіта в Україні та умови її ефективності.
46. Інтегруюча/ дезінтегруюча функція політичної культури, її зміст і значення для українського суспільства.
47. Виховна і соціалізуюча функції політичної культури, їх роль в умовах трансформації суспільства.
48. Сутність, генезис і функції політичних партій

49. Типологія партійних систем та особливості їх функціонування
50. Сутність і види громадських організацій та рухів, їх функції
51. Поняття та види лідерства. Основні концепції політичного лідерства
52. Політичні еліти і системи їх формування
53. Політичні партії у політичній системі суспільства
54. Наукові підходи до формування комунікативної політики органів державної влади.
55. Проблеми реформування публічної адміністрації в Україні: комунікативний аспект
56. Е-демократія як механізм політичної взаємодії
57. Інструменти електронної демократії в Україні: стан та тенденції розвитку
58. Електронний парламент: поняття, сутність і мотиви впровадження
59. Соціальне партнерство: взаємодія влади та громади
60. Механізми взаємодії органів влади та громадськості: світовий та вітчизняний досвід
61. Державна гендерна політика в Україні: сутність і передумови становлення.
62. Гендерна політика в системі державного управління: сутність, мета, завдання.
63. Проблеми формування і реалізації гендерної політики в системі державного управління України.
64. Гендерний вимір кадрового забезпечення державної служби в Україні.

Здобувачі вищої освіти можуть пропонувати теми доповіді з врахуванням особистих наукових інтересів і наробок

Робота перевіряється на плагіат. У разі виявлення академічної недоброчесності, робота анулюється і не перевіряється.

Система оцінювання наукової доповіді

№ з/п	Наукова доповідь	%	Ваговий бал	Кіл- ть	Всього
1.	Належне оформлення	4	4	1	4
2.	Відповідність змісту доповіді вимогам	10	10	1	10
3.	Вчасність подання доповіді на перевірку	6	6	1	6
4.	Презентація та обговорення	10	10	1	10
	Всього				30

Виконання практичних робіт та тематичних завдань здійснюється під час самостійної роботи здобувачів у дистанційному режимі (з можливістю консультування з викладачем через електронну пошту тощо).

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять є не обов'язковим. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/37>.

Викладач може звернути увагу на відвідування занять у випадку, якщо здобувач(-ка) із недостатньою кількістю балів вимагає високу оцінку.

Здобувачам можуть нараховуватися заохочувальні та штрафні бали. Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються. Особливості організації освітнього

процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/188>.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статті, оформлення доповіді як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт	10 балів за кожен вид діяльності (2 тези або одна стаття, або оформлення творчої роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт)		
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах / проектах / конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів за кожен участь		
Проходження он-лайн курсу і отримання сертифікату на онлайн-платформі	10 балів за кожен вид діяльності		
Наукова доповідь	У відповідності до системи оцінювання зазначеної вище	Порушення термінів виконання	-10 балів

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Контрольні заходи оцінювання, виконання яких передбачено на практичному занятті, проводяться у завчасно визначений день, який озвучується здобувачам вищої освіти на першому тижні освітнього процесу. Виконання таких контрольних заходів оцінювання в інший день дозволяється за вагомих та/або форс-мажорних обставин.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Календарний контроль

Календарна атестація здобувачів вищої освіти (далі – атестація) проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання здобувачів вищої освіти та моніторинг виконання графіка освітнього процесу.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг	≥ 15 балів	≥ 30 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>. Процедура з питань запобігання та виявлення плагіату в академічних текстах за авторства здобувачів, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування визначена у «Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/47>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Політика використання штучного інтелекту

Регламентується наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» від 29.12.2023 р. № НОН/393/2023. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

Навчання іноземною мовою

Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, деякі поняття та навчальний матеріал вивчаються на англійській мові (фрагментарно).

Враховуючи студентоцентризований підхід, за бажанням здобувачів вищої освіти, допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Позааудиторні заняття

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «**Політична освіта державного службовця**» може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів вищої освіти з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль враховує: опитування на семінарських заняттях, розв'язування тестів, виконання завдань самостійної роботи, презентація індивідуального або командного проєктів: підготовка наукової доповіді, підготовку презентації, експрес-опитування, МКР, тощо.

Одним з видів контрольних заходів час опанування навчальної дисципліни «**Політична освіта державного службовця**» є виконання модульної контрольної роботи у формі тестування.

Приклад тестів :

1.Зв'язок політики з культурою і національно-психологічними особливостями певного народу досліджує :

- а) політична психологія;
- б) історія політичних учень;
- в) політична антропологія;
- г) політична соціологія.

2.Принцип невтручання володаря у справи підданих як основа збереження миру, спокою і благоденства, характеризує :

- а) конфуціанство;

- б) легізм;
- в) даосизм;
- г) моїзм.

3. Типом реалізації політичних рішень вважають:

- а) гегемонію;
- б) популізм;
- в) узгодження;
- г) компроміс

10. Політичні партії включають до:

- а) інформаційно-комунікативної підсистеми політичної системи;
- б) нормативної підсистеми політичної системи;
- в) організаційної підсистеми політичної системи;
- г) культурно-ідеологічної підсистеми політичної системи

11. Основоположником системного підходу до пояснення політичного життя суспільства виступив :

- а) Р. Мертон;
- б) Д. Істон;
- в) Г. Алмонд;
- г) Д. Белл.

12. Ідеологічний компонент політичної системи охоплює :

- а) політичну участь;
- б) політичний конфлікт;
- в) політичну свідомість;
- г) рівень політичних рішень та технологій.

Система оцінювання модульної контрольної роботи: За кожен правильну відповідь нараховується 0,5 бала.

№	Поточний, семестровий контроль	Ваговий бал	Кількість	Всього, 100 балів
1.	Практичне заняття. Розширена доповідь (презентація) одного із проблемних питань тематики семінарського заняття	4	16	64
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	6	1	6
3.	Наукова доповідь (Захист і презентація результатів)	30	1	30
3.	Залік			≥ 60 балів

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю:

1. Мінімально позитивна оцінка за індивідуальне завдання, семестровий рейтинг більше 40 балів.
2. Активність на семінарських заняттях;
3. Позитивний результат першої та другої атестації;

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно

94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. Он-лайн курси

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі здобувачами вищої освіти. У разі, якщо невелика кількість здобувачів вищої освіти має бажання пройти онлайн-курс за певною тематикою, вивчення матеріалу за допомогою таких курсів допускається, але здобувачі вищої освіти повинні виконати всі завдання, які передбачені у навчальній дисципліні.

Для кращого розуміння питань дисципліни пропонується опанувати наступні он-лайн курси:

1. Основи державної політики (<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osnovy-derzhavnoyi-polityky/>)
2. Курс «Державним службовцям про державну службу». Режим доступу:
3. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GS101+2020_T3
4. Он-лайн курс «Гендерно орієнтоване врядування» https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:NDI_EdEra+1.2+2022/about
5. Онлайн-курс: “Реалізація принципів гендерної рівності при наданні адміністративних і соціальних послуг” <https://radnyk.org/treningi/onlajn-kurs-realizacziya-prynczypiv-gendernoyi-rivnosti-pry-nadanni-administratyvnyh-i-soczialnyh-poslug/>
6. Онлайн-курс «Гендерна рівність та права людини в роботі ЦНАПу» <https://center.diia.gov.ua/education/course/genderna-rivnist-ta-prava-ludini-v-roboti-cnapu> Взаємодія органів державної влади з громадськістю: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-engagement-gov/>
7. Державним службовцям про державну службу <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-service/>
8. Соціологія та соціальні дослідження: що, як, навіщо? <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sociology-research-course/>
9. Децентралізація в Україні – теорія та практика <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/decentralization-in-ukraine/>
10. Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/decentralizatsiya-vid-paternalizmu-do-rozvytku/>

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри теорії та практики управління, доктором наук з державного управління, професором Ткачовою Наталією Миколаївною.

Ухвалено кафедрою теорії та практики управління (протокол № 15 від 07.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)